

ประวัติความเป็นมา

ตำบลทรายมูล อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำลำคลองมาตั้งแต่ในอดีต ในช่วงฤดูน้ำหลาก น้ำจะพัดพาตะกอนซึ่งเป็นทรายมาทับถมบริเวณปากแม่น้ำลำคลอง จึงเรียกกันต่อๆมาว่า “กองทราย” และกาลเวลาผ่านไปการเรียกชื่อตำบลก็ผิดเพี้ยนไปเป็น “ทรายมูล” นอกจากนี้ หมู่ที่ ๗ บ้านคลองศาลเจ้า ยังเป็นที่ตั้งของสถานที่สำคัญของอำเภองครักษ์ คือ ศาลเจ้าพ่องครักษ์ ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำนครนายก โดยมีเรื่องเล่าว่าเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นเถลิงถวัลย์ราชสมบัติได้เสด็จประพาส จังหวัดปราจีนบุรี โดยเสด็จผ่านมาตามลำแม่น้ำนครนายกและได้มาประทับแรมบริเวณที่ตั้งศาลเจ้าพ่องครักษ์ปัจจุบัน ในระหว่างประทับแรมอยู่นั้น นายทหารราชองครักษ์ได้ป่วยและเสียชีวิตเพื่อเป็นที่ระลึกแก่ราชองครักษ์ จึงให้สร้างศาลขึ้นเป็นอนุสรณ์และเรียกศาลเจ้าแห่งนี้ว่า “ศาลเจ้าพ่องครักษ์” และใช้เป็นชื่อของอำเภองครักษ์ในปัจจุบันด้วย บริเวณหน้าศาลเจ้าพ่องครักษ์เป็นวังน้ำวน น้ำไหลเชี่ยวมาก พวกชาวเรือเชื่อว่ามีจระเข้เจ้าพ่ออยู่ ถ้าจะนำเรือผ่านจะต้องทำพิธีเซ่นไหว้ด้วยมะพร้าวอ่อนแล้วจึงจะสามารถนำเรือผ่านไปได้อย่างปลอดภัย สำหรับทางราชการถือว่าน้ำตรงวังน้ำวนนี้เป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ จึงได้นำไปทำพิธีสงฆ์น้ำบูรพาภิเษก เมื่อคราวประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันด้วย

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลทรายมูล ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก บนถนนสายรังสิต-นครนายก อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภองครักษ์ โดยใกล้ที่สุดประมาณ ๑ กิโลเมตร ไกลที่สุดประมาณ ๕ กิโลเมตร และอยู่ห่างจากจังหวัดนครนายก ประมาณ ๓๕ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลและอำเภอใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อตำบลทรายมูล	อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก
ทิศใต้	ติดต่อบางลูกเสือ	อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก
ทิศตะวันออก	ติดต่อตำบลดอนยอ	อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก และ
	ติดต่อตำบลบางอ้อ	อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก
ทิศตะวันตก	ติดต่อตำบลคลองใหญ่	อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก
	ติดต่อตำบลองครักษ์	อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก